

EESTI PÕLLUMAJANDUSE AKADEEMIA

METOODILINE JUHEND

POLIITILISE ÕKONOOMIA
(KOMMUNISTLIKU TOOTMISVIISI)
SEMINARIÕPPUSTEKS

TARTU 1967

EESTI PÕLLUMAJANDUSE AKADEEMIA
POLIITILISE ÕKONOOMIA KATEEDER

METOODILINE JUHEND

POLIITILISE ÕKONOOMIA
(KOMMUNISTLIKU TOOTMISVIISI)
SEMINARIÕPPUSTEKS

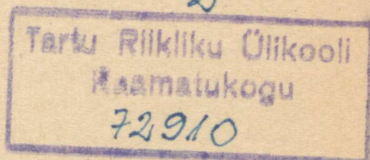
TARTU 1967

Эстонская сельскохозяйственная академия
г. Тарту, ул. Рийа, 12
МЕТОДИЧЕСКОЕ ПОСОБИЕ ДЛЯ ПРОВЕДЕНИЯ СЕМИНАРСКИХ ЗАНЯТИЙ
ПО ПОЛИТИЧЕСКОЙ ЭКОНОМИИ
(коммунистический способ производства)
На эстонском языке

Составитель: и. о. доцента Л. Каармаа
Под редакцией и. о. доцента А. Кару

Besti Põllumajanduse Akadeemia poliitilise ökonomia kateedri
poolt läbi arutatud ja heaks kiidetud.

72

Poliitilise ökonomia seminarid toimuvad põhiliselt referaatide ja sõnavõttude meetodil. Referaatide koostamiseks vajalik kirjandus ja põhiprobleemid, millele referaat ja sõnavõttud peavad vastuse andma, on esitatud käesolevas juhendis. Täpsemaid nõuandeid ja juhendeid antakse üliõpilastele kas jooksvalt või enne seminari toimuvates konsultatsioonides iga teema kohta eraldi (nii kirjanduse kui ka referaatide ülesehitamise osas).

On loomulik, et kõiki käesolevas juhendis esitatud probleeme pole võimalik aja piiratuse tõttu seminaridel läbi arutada. Seepärast määrab iga seminari juhendav õppejõud iseisvalt kindlaks ja teeb üliõpilastele õigeaegselt teatavaks need küsimused, mis tulevad üksikasjalikule arutamisele vastavas seminarirühmas. Küsimuste valikul tuleb arvestada nende raskust, kirjanduse olemasolu nende kohta, probleemide käsitlemise ulatust loengutel, teaduskonna või osakonna spetsiifikat jne. See moodus võimaldab käsitleda ainet loovamalt, ka saavad üliõpilased näidata rohkem omapoolset initsiatiivi. Kuid seejuures kehtib kindel nõue, et kõik poliitilise ökonomia põhiprobleemid leiaksid loengutel ja seminaridel igakülgset selgitamist.

Metoodilises juhendis antud lisakirjanduse hulgast valitakse vastavalt seminarides käsitletavatele küsimustele välja just need allikad, mis pakuvad selleks vajalikku lisamaterjali kõige enam.

Käesolevas juhendis esitatud kirjanduse läbitöötamisel kehtivad järgmised põhimõtted.

1. Seminari kava lõpul antud kirjanduse (täpsemalt kohustusliku kirjanduse) peavad läbi töötama kõik üliõpilased, sest selle tundmist kontrollitakse seminaridel, arvestustel ja eksamitel. Kirjanduse konspekterimine ei ole obligatoor-

ne, kuid on soovitatav, et üliõpilaseid teeksid läbitõõtatud kirjanduse kohta endile märkmeid. Eriti vajalik on see siis, kui kasutatakse raamatukogule, õppekabinetile jne. kuuluvat kirjandust.

2. Kogu lisakirjandus ei kuulu üliõpilaste poolt kohustuslikus korras läbitõõtamisele. Kull aga kehtib nõue, et igas seminarirühmas oleks tingimata 1-2 üliõpilast, kes on lugenud lisakirjanduse loetus antud üht või teist allikat ning on võimelised neis käsitletud küsimusi selgitama seminaridel, andma nende kohta omapoolseid hinnanguid jne.

Sama põhimõtte kehtib ka metoodilises juhendis soovitatud ilukirjanduse kohta. Ilukirjanduse baasil võib samuti sõna võtta, et selgitada kuulajaskonnale neis käsitletud majandusliku ja kultuurilise ülesehitustöö seaduspärasusi.

Nii on võimalik seminari plaanis olevaid küsimusi käsitleda huvitavamalt ja mitmekülgsemalt.

Referaadi koostamisel ja ettekandmisel on tarvis silmas pidada järgmist.

1. Referaat ei tohi olla laialivalguv. Seepärast ei ole soovitatav referaadis käsitlemisele võtta palju küsimusi. On otstarbekas piirduda ainult 1-2 küsimusega, kuid teha seda võimalikult põhjalikumalt.

2. Referaat ei tohi korrata seda, mida on juba loengutel käsitletud.

3. Referaat peab tõstatama uusi probleeme. Seejuures on oluline, et referent annaks käsitletu kohta oma seisukohad.

Referaadi ärakuulamisele järgneb arutelu, mis algab kas küsimuste esitamisega referendile või oponentide sõnavõttudega. Referaadi arutamisest peaks osa võtma kas kogu auditoorium või valdav osa sellest. Seepärast pole alati tarvis määrata kindlaid oponente. Oponentimise ja arutelu ülesandeks on anda hinnang referaadi ideelis-teoreetilise taseme, selle ülesehituse ja ettekande vormi kohta, samuti referaadis käsitletud probleeme süvendada ja edasi arendada.

Hea pole selline seminar, kus ei esitata küsimusi referendile ja kus oponentidel ning sõnavõtjatel pole eri arvamusi. Seepärast ei ole kellelgi tarvis karta oma isikliku arvamus avaldamist seminaril käsitletavate küsimuste kohta.

Mida elavam diskussioon õiges suunas toimub, seda paremini on referent oma ülesandega toime tulnud. Ta on pannud kuulajaskonna mõtlema ja kaasa elama. See on põhiliseks kriteeriumiks hinnangu andmisel seminaris sisulisele küljele.

Seminar täidab igati oma ülesande ainult siis, kui kõik üliõpilased võtavad selle tööst aktiivselt osa kas referendile küsimuste esitamise, oponentimise või sõnavõtte vormis. Seepärast on tarvis kõigil üliõpilastel igaks seminariks valmistuda põhjalikult.

Referaatides ja sõnavõtetes käsitletavaid küsimusi tuleb võimaluse korral orgaaniliselt siduda kaasaegse rahvusvahelise olukorra, kommunismi laiahaardelise ülesehitustöö praktika ja meie es seisvate majanduslike ja kultuuriliste ülesannetega. Keskkel kohal peab seminarides olema igasuguste kodanlike ja väikekodanlike, reformistlike ja revisionistlike "teooriate" ning dogmatismi kriitika.

Seminaride huvitavamaks, loomingulisteks aruteludeks muutmise eesmärgil on tarvis nii referaatides kui ka sõnavõtetes laialdaselt kasutada illustreerivat materjali, mida võib leida näitlikest õppevahenditest, ilukirjandusest, filmidest, statistilistest kogumikest, majandusteaduslikes ajakirjades ja ajalehtedes avaldatud artiklitest ja. Täiendavat kirjandust võib üliõpilane valida iseseisvalt, olenevalt referaadi teemast. Suurt abi pakuvad selles suhtes ajakirjad "Коммунист", "Вопросы экономики", "Политическое самообразование", "Экономические науки", "Плановое хозяйство", "Проблемы мира и социализма", "Мировая экономика и международные отношения", "Вестник статистики", "Экономика сельского хозяйства", "Социалистический труд", "Новые книги за рубежом по общественным наукам", "Вести Коммунист", "Социалистlik Põllumajandus", "Техника ja Tootmine", "Küsimused ja Vastused", ajalehed "Правда", "Известия", "Экономическая газета", "Сельская жизнь", "Rahva Hääle", "Edasi" jt. Üldreeglina pole eespool märgitud perioodilistes väljaannetes avaldatud artikleid käesoleva meetodilise juhendi lisakirjanduse loetelus eraldi näidatud. Erandi moodustavad ainult need artiklid, mis on tingimata tarvilikud teatud küsimuste käsitlemiseks referaatides.

Referendid, oponentid ja sõnavõtjad peaksid esinemisel kasutama nende poolt käsitletavate küsimuste kohta olemasolevaid näitlikke vahendeid. Soovitatakse on tähtsamate andmete, skeemide jne. esitamine tahvliil. Nii toimides on sõnavõtjail võimalik oma seisukohti paremini selgitada, auditooriumil aga kergem neid jälgida. Seminarid peavad õpetama üliõpilasi oma seisukohti õigesti argumenteerima.

Seminaride ülesandeks on ka arendada üliõpilaste esinemisoskust. Seepärast tuleb eelistada referentide, oponentide ja sõnavõtjate vaba esinemist. Muidugi ei tohi ohvriks tuua esinemise sisu. Iga sõnavõtt olgu sisutihed, esinemisviis korrektne.

On tarvis julgemini ja laialdasemalt kasutada eelkõige referaatide tekstivaba esitamist. See on üheks võimalikuks teeks, mis annab üliõpilastele esinemiseks vajalikke kogemusi, aitab neid tulevaseks tööks ette valmistada mitte ainult kui tublisid spetsialiste, vaid ka kui organisatoreid-ühiskonnategelasi, kes peavad oskama rahva ees hästi esineda.

Tähtsaks ülesandeks on seminarideks ettenähtud aja õige kasutamine. Praegu, mil seminarid toimuvad kahetunnistena, pole otstarbekas, et referaadi ajaline kestus oleks üle 15 minuti. Vastasel korral ei jää aega diskussiooniks. Samuti tuleb hoiduda seminari teemasse mittekuuluvate küsimuste arutamisest või takerdumisest pisiküsimustesse, mistõttu mõned tähtsamad probleemid võivad jääda kas üldse selgitamata või tehakse seda pinnaliselt.

On soovitatav, et üliõpilased teeksid tähtsamates küsimustes seminari käigus märkmeid. Need on vajalikud aine põhjalikuks omandamiseks. Seminaride senine praktika kinnitab, et nendel üliõpilastel, kes niisuguseid märkmeid ei tee, on olnud hiljem raskusi seminaridel käsitletud probleemide analüüsimisega eksamil.

Üliõpilased, kes võtavad seminaridest regulaarselt osa ja töötavad seal aktiivselt (aktiivsuse all ei tule mõista teisejärguliste, samuti seminari plaani mittekuuluvate küsimuste tõstatamist) ning kel on nõutavad teadmised ainekultuurist, saavad seminaride arvestuse jooksul töö käigus. Need üliõpilased aga, kes seminaridest regulaarselt osa ei võta, ei

tööta seal küllalt aktiivselt või kellel puuduvad vajalikud teadmised, ei pääse enne eksamile, samuti arvestusele (nendes osakondades, kus vastavalt õppeplaanile on ette nähtud arvestuste sooritamine), kui nad on likvideerinud oma võlgnevuse.

Et käesoleva metoodilise juhendi koostamisel on arvestatud nii 140- kui ka 300-tunnilise programmi mahtu, siis on ta kasutatav seminaride läbiviimiseks kõigis teaduskondades ja osakondades.

Nendes teaduskondades ja osakondades, kus kehtib 140-tunniline programm, tuleb seminare juhendavatel õppejõududel arutatavate küsimuste kindlaksmääramisel lähtuda vastaval kursusel õppeplaaniga ettenähtud tundide arvust. Seetõttu ei saa siin loomulikult käsitleda seminaridel kõiki antud juhendis sisalduvaid probleeme. Küsimuste valiku teeb iga seminari juhendaja individuaalselt, kuid sellise arvestusega, et sotsialismi poliitilise ökonoomia kõigis põhiküsimustes oleks võimalik süvendada ja kontrollida üliõpilaste teadmisi.

Agronoomiateaduskonna põllumajandusliku raamatupidamise ning põllumajanduse ökonoomika ja organiseerimise osakondades, kus kehtib 300-tunniline programm, on võimalik käsitleda teatud küsimusi põhjalikumalt. Samuti tuleb siin kasutada rohkem referaatseminare. Nii üht kui ka teist võimaldab õppetööks ettenähtud suurem tundide arv.

Seda, milliseid küsimusi käsitletakse nendes osakondades põhjalikumalt või milliste probleemide kohta koostatakse veel täiendavalt referaate (peale käesolevas juhendis märgitud teemade), otsustab aga seminarirühma juhendaja iseseisvalt, kelle ülesandeks on tagada lalendatud programmile vastav õpetamise tase ja kontroll üliõpilaste teadmiste üle.

Kasutades kõiki eelpool toodud vahendeid ja võimalusi, muudame poliitilise ökonoomia seminarid efektiivseks õppekasvatustöö vormiks ning tagame marksistliku majandusteooria loova omandamise üliõpilaste poolt. See on üheks oluliseks teguriks NLKP Keskkomitee otsuses "Abinõudest ühiskonnateaduste edasiarendamiseks ja nende osa suurendamiseks kommunistlikus ülesehitustöös" püstitatud ülesannete täitmisel kõrgemas koolis.

**T e e m a: SOTSIALISMI TEKKIMISE JA KUJUNEMISE MAJANDUSLIKUD
SEADUSPÄRASUSED**

I s e m i n a r

Küsimused sõnavõttudeks

1. Kapitalismilt sotsialismile ülemineku ajajärgu vajalikkus ja olemus.
2. Sotsialismile ülemineku üldised majanduslikud seaduspärasused ja sotsialistliku majanduse ülesehitamise iseärasused eri maades.
3. Sotsialismile ülemineku kodanlike, reformistlike ja dogmaatiliste kontseptsioonide kriitika.
4. Põhiliste tootmisvahendite sotsialistlik ühiskonnastamine ja selle iseärasused eri maades.
5. Ülemineku ajajärgu ühiskondlik-majanduslikud sektorid.

II s e m i n a r

Referaat. Põllumajanduse sotsialistlik ümberkorraldamine:

- a) miks ei saa rajada sotsialistlikku majandust väikekaubatootmise säilimise tingimustes?
- b) milliste majandusseaduste toimest tuleneb põllumajanduse kooperaerimise paratamatus?
- c) põllumajanduse sotsialistliku ümberkorraldamise objektiiivsed eeldused;
- d) revisionismi kriitika põllumajanduse kooperaerimise küsimuses.

Küsimused sõnavõttudeks

1. Sotsialismi materiaal-tehnilise baasi loomise vajalikkus.

2. Lenini kooperatsiooniplaan ja selle rakendamise iseärasused eri maades.
3. Põllumajanduse koopereerimine Eesti NSV-s.
4. Töötajate kultuurilise ja tehnilise taseme tõstmise tähtsus sotsialistliku majanduse ehitamisel.
5. Sotsialistlike tootmissuhete kindlustamine kõigis rahvamajandusharudes.

K i r j a n d u s

- M a r x, K., Gotha programmi kriitika, IV ptk., raamatus:
K. Marx ja F. Engels, Valitud teosed, II kd., Tallinn, 1960.
- L e n i n, V. I., Majandus ja poliitika proletariaadi diktaatori ajajärgul, Teosed, 30. kd.
- L e n i n, V. I., Toitlusmaksust, Teosed, 32. kd.
- L e n i n, V. I., Kooperatsioonist, Teosed, 33. kd.
1957. ja 1960. aastal Moskvast toimunud kommunistlike ja töölisparteide esindajate nõupidamiste dokumendid, Tallinn, 1964, lk. 10-13, 27-40.
- Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei programm. Esimene osa, I ja II ptk., Tallinn, 1965.
- 50 aastat Suurt Sotsialistlikku Oktoobrirevolutsiooni. NLKP Keskkomitee otsus. NLKP Keskkomitee teesid, Tallinn, 1966, lk. 8-15, 24-27 ja 49-52.
- Poliitiline ökonomia. Üpik. Neljas ümbertöötatud ja täiendatud väljaanne, Tallinn, 1963, XVIII-XXI ptk.
- Poliitilise ökonomia krestomaatia, Tallinn, 1964, VIII ptk.

L i s a k i r j a n d u s

- Besti NSV rahvamajanduse areng, Lühike statistiline kogumik, Tallinn, 1967⁺.
- K a a r a m a a, L., Leninlik kooperatsiooniplaan ja selle rahvusvaheline tähtsus, "Sotsialistlik Põllumajandus" 1960, nr. 7.

⁺ Neid materjale soovitatakse lisakirjandusena kõigi teemade puhul.

- К р о о н, Н., К о с л о в, В., Loenguid sotsialismi poliitiliseist ökonomiaast I, Tallinn, 1965 (TPI rotaprint).
- М а т и н, В. ja Б р о н љ т е и н, М., Besti NSV põllumajanduse kollektiviseerimine ja selle sotsiaalsed ning majanduslikud tulemused, Tallinn, 1959.
- Т ђ н у р и с т, Б., Besti NSV põllumajanduse sotsialistlik rekonstrueerimine, Tallinn, 1967, I ja VII ptk.
- К о р н и е в с к и й, Р. П., Политическая экономия социализма и элементарные математические модели, Ростов, 1965⁺.
- К р о н р о д, Я. А., Законы политической экономии социализма. Очерки методологии и теории, М., 1966⁺⁺.
- Курс политической экономии в двух томах, том II. Социализм, М., 1963⁺.
- М и н ц, Бронислав, Политическая экономия социализма. Второе, исправленное и дополненное издание, М., 1965⁺.
- Мировая экономика, Краткий справочник, М., 1967⁺⁺.
- Мир социализма в цифрах и фактах, 1965 год. Справочник, М., 1966⁺⁺.
- Мы и планета. Цифры, факты, М., 1967⁺⁺.
- Народное хозяйство СССР в 1965 году. Статистический ежегодник, М., 1966⁺⁺.
- Народное хозяйство Эстонской ССР в 1966 году. Статистический сборник, Таллин, 1967⁺⁺.
- Р у м я н ц е в, А. М., О категориях политической экономии коммунистической формации, М., 1966⁺⁺.
- Сельское хозяйство Эстонской ССР в 1966 году. Статистический сборник, Части I и II, Таллин, 1967⁺⁺.
- СССР в цифрах в 1966 году. Краткий статистический сборник, М., 1967⁺⁺.
- Страны социализма и капитализма в цифрах. Краткий статистический справочник. (Издание второе, дополненное), М., 1966⁺⁺.

⁺ Neid õpikuid soovitatakse Agronomiateaduskonna põllumajandusliku raamatupidamise ning põllumajanduse ökonomika ja organiseerimise osakondade üliõpilastele.

⁺⁺ Neid materjale soovitatakse lisakirjandusena kõigi teemade puhul.

Экономика социалистических стран в цифрах. 1965 год. Краткий статистический сборник, М., 1966⁺.
Эстафета великих побед. Политико-экономический справочник, М., 1967⁺.

I l u k i r j a n d u s

G l a d k o v, F., Tsement. Energia.
K u u s b e r g, P., Südasuvel.
L ä c i s, V., Kaluri poeg.
O t š e n á š e k, Jan, Kodanik Brych.
R e e d, J., Kümme päeva, mis vapustasid maailma.
S a a r, A., Inimene otsis õnne.
S e m p e r, J., Punased nelgid.
S i r g e, R., Maa ja rahvas.
Š o l o h h o v, M., Ülesküntud uudismaa.
T o o m i n g, O., Kaksteist aastat.
U t t, O., Poola, tuhandeaastane nooruk.
V a h e r, L., Emajõe jutustus.

Н и т л и к у д Ё р е в а h e n d i d

Политическая экономия. Наглядное пособие. Издание третье, переработанное, М., 1963⁺⁺.

T e e m a: TOOTMISVAHENDITE SOTSIALISTLIK OMANDUS. SOTSIALISTLIKU RIIGI MAJANDUSLIK OSA

I s e m i n a r

Referaat. Sotsialistliku omandi kaks vormi ja nende osa rahvamajanduses:

- a) sotsialistliku omandi kahe vormi teke ja kasv NSV Liidus ja riikliku omandi juhtiv osa;

⁺ Neid materjale soovitatatakse lisakirjandusena kõigi teemade puhul.

⁺⁺ Seda materjali soovitatatakse kasutada kõigi teemade puhul.

- b) sotsialistliku omandi kahe vormi osatähtsus põllumajanduses;
- c) riikliku omandi erinevus kapitalismi ja sotsialismi tingimustes;
- d) kooperatiivse omandi erinevus kapitalismi ja sotsialismi tingimustes.

Küsimused sõnavõttudeks

- 1. Ühiskondlik omand tootmisvahenditele kui sotsialismi majanduslik alus.
- 2. Isiklik omand sotsialismi tingimustes ja selle erinevus eraomandist.
- 3. Töö iseloom sotsialistlikus ühiskonnas.
- 4. Sotsialistlik peremehetunne ja selle kasvatamine.
- 5. Revisionismi kriitika sotsialistliku omandi küsimuses.

II s e m i n a r

Referaat. Sotsialistliku majanduse riikliku juhtimise täiustamine kaasajal:

- a) miks sotsialismi tingimustes ei ole võimalik loobuda majanduse riiklikust juhtimisest?
- b) demokraatliku tsentralismi põhimõtte majandusliku juhtimise alal;
- c) sotsialistliku riigi majandusliku osa erinevus kapitalistliku riigi omast;
- d) majanduse riikliku juhtimise täiustamise vajalikkus ja selleks rakendatud abinõud.

Küsimused sõnavõttudeks

- 1. Sotsialismi majandusseaduste iseloom ja selle väärtõlgenduste kriitika.
- 2. Tootlike jõudude ja tootmissuhete vastastikune toime sotsialistlikus ühiskonnas.
- 3. Sotsialistliku riigi majanduspoliitika tuginemine objektiviivsete majandusseaduste tunnetamisele.
- 4. Sotsialistliku majanduse riikliku juhtimise vormid.

5. Revisionismi kriitika sotsialistliku riigi majandusliku osa küsimuses.

K i r j a n d u s

- M a r x, K. ja E n g e l s, F., Kommunistliku partei manifest, Tallinn, 1966, II osa.
- L e n i n, V. I., Kooperatsioonist, Teosed, 33. kd.
- Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei programm, Tallinn, 1965, Teine osa, I ptk., p. 3; III ptk., p. 1.
- Tööstuse juhtimise parandamisest, planeerimise täiustamisest ja tööstusliku tootmise majandusliku stimuleerimise intensiivistamisest. NLKP Keskkomitee Presiidiumi liikme, NSV Liidu Ministrite Nõukogu esimehe seltsimees A. N. Kossõgini ettekanne. NLKP Keskkomitee pleenumi otsus, vastu võetud 29. septembril 1965, Tallinn, 1965, I, III ja IV ptk.
- 50 aastat Suurt Sotsialistlikku Oktoobrirevolutsiooni. NLKP Keskkomitee pleenumi otsus. NLKP Keskkomitee teesid, Tallinn, 1967, lk. 24-27.
- Poliitiline ökonomia. Üpik. Tallinn, 1963, XXII-XXIII ptk.
- Poliitilise ökonomia krestomaatia, Tallinn, 1964, IX ptk.

L i s a k i r j a n d u s

- B i r m a n, A., Mida otsustas septembripleenum, Tallinn, 1966.
- K a a r a m a a, L., Sotsialistliku omandi kahe vormi lähemine ja ühtesulamine ühtseks kommunistlikuks omandiks, Tartu, 1965 (EPA rotaprint).
- K r o o n, H. ja K o s l o v, V., Loenguid sotsialismi poliitilisest ökonomiast I, Tallinn, 1965 (TPI rotaprint).
- L o i m, M., Juhtimine tootmisharude järgi ja tehniline progress, Tallinn, 1966, lk. 37-56.
- M e t s a, H., Isiklik omand ja isiklik tarbimine, Tallinn, 1966.
- Peremehe plik teeb põllu rammusaks, "Edasi", 14. märtsil 1967.
- T ü r k, V., Sotsialistliku riigi majanduslik osa, raam.:

Loenguid sotsialismi poliitilisest ökonoomiast II, Tartu, 1964 (TRÜ rotaprint).

К о з л о в, В., Об ускорении развития производительных сил. Труды Таллинского политехнического института. Серия Б. Сборник статей по политической экономии социализма, Таллин, 1965.

П е т р а к о в, Н. Я., Некоторые аспекты дискуссии об экономических методах хозяйствования, М., 1966.

П е т р о в, А. С., Экономические основы управления производством, М., 1966.

Экономическая наука и хозяйственная практика. Экономический ежегодник. Год 1966, М., 1967.

Т е м а: SOTSIALISMI PÕHILINE MAJANDUSSEADUS

I z e m i n a r

Referaat. Sotsialistliku tootmise kasv kui töötajate heaolu tõusu alus:

- a) omand tootmisvahenditele kui tootmise saaduste omastamist määrav tegur;
- b) sotsialismi tingimustes sõltub töötajate tarbimise määr otseselt tootmise tasemest;
- c) sotsialistliku tootmise kiire kasvu põhjused;
- d) tootmise ja tarbimise kasvu vastastikune dialektiline sõltuvus sotsialismi tingimustes;
- e) töötajate heaolu sõltuvus põllumajandusliku tootmise tasemest.

Küsimused sõnavõttudeks

1. Sotsialismi põhilise majandusseaduse sisu ja selle osa sotsialistliku tootmise arengus.
2. Sotsialismi põhilise majandusseaduse vahекord teiste majandusseadustega.
3. Majandusliku huvi mõiste.
4. Töötajate heaolu tõus kui sotsialismi põhilise majandusseaduse avaldusvorm.

K i r j a n d u s

L e n i n, V. I., VK(b)P programmi projekt, p. 2, Teosed, 29. kd.

Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei programm, Tallinn, 1965, Teine osa, I ptk., p. 1; II ptk.

NLKP Keskkomitee aruanne Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei XXIII kongressile. Keskkomitee esimese sekretäri selt-simees L. I. Brežnevi ettekanne 29. märtsil 1966, raam.: NLKP XXIII kongressi materjale, Tallinn, 1967, lk. 50-55.

50 aastat Suurt Sotsialistlikku Oktoobrirevolutsiooni, NLKP Keskkomitee pleenumi otsus. NLKP Keskkomitee teesid, Tallinn, 1967, lk. 29-35 ja 42-44.

NLKP Keskkomitee ja NSV Liidu Ministrite Nõukogu otsus 26. septembrist 1967 "Nõukogude rahva elujärje edasise tõstmise abinõudest", "Rahva Hääl", 27. septembril 1967.

Poliitiline ökonomia. Õpik, Tallinn, 1963, XXIII ptk.

Poliitilise ökonomia krestomaatia, Tallinn, 1964, IX ptk.

L i s a k i r j a n d u s

K l a u s o n, V., Rahva hüvanguks, Tallinn, 1967.

K o s l o v, V., Rikuse reservid tarbija teenistusse, Tallinn, 1966.

K o s l o v, V., Ühiskond inimesele ja inimene ühiskonnale, Tallinn, 1965.

M e t s a, H., Kommunistliku formatsiooni põhiline majandusseadus üleminekul kommunismile, raam.: Loenguid sotsialismi poliitilisest ökonomiast II, Tartu, 1964 (TRÜ rotaprint).

S e p r e, O., A i s e n s t a d t, L., A a r m a, H., E l m i, U., Tähtsamate toidualnete tarbimine meil ja mujal, Tallinn, 1966.

S e p r e, O., A i s e n s t a d t, L., S t r a ž, S., Töösuskaupade tarbimisest Eestis, "Eesti Kommunist" 1967, nr. 2.

T ü r k, V., M a a m e t s, L., Materiaalse huvi printsiip, Tallinn, 1965, I ptk.

- К о з л о в, В., Основной экономический закон и цель производства. Труды Таллинского политехнического института. Серия Б. Сборник статей по политической экономии социализма, Таллин, 1965.
- Ш и к, О., Экономика. Интересы. Политика, М., 1964.

Т е м а: SOTSIALISTLIKU MAJANDUSE PLAANIPÄRANE ARENDAMINE

I s e m i n a r

Referaat. Tähtsamad proportsioonid sotsialistlikus rahvamajanduses ja nende muutumine kommunismile üleminekul:

- a) tähtsamad proportsioonid sotsialistlikus rahvamajanduses;
- b) tööstuse ja põllumajanduse proportsioonid sotsialismi tingimustes;
- c) tootmisharudevahelised proportsioonid põllumajanduses;
- d) proportsioonide muutumine ja selle põhjused.

Küsimused sõnavõttudeks

1. Rahvamajanduse plaanipärase arendamise võimalikkus ja vajalikkus sotsialismi tingimustes.
2. Plaanipärasus ja proportsionaalsus.
3. Rahvamajanduse plaanipärase arenemise seaduse sisu ja seos teiste majandusseadustega.

II s e m i n a r

Küsimused sõnavõttudeks

1. Sotsialistlik planeerimine kui rahvamajanduse plaanipärase arenemise ja teiste majandusseaduste kajastumine majanduspoliitikas.
2. Planeerimise teaduslikud alused, printsiibid ja meetodid.
3. Rahvamajanduse planeerimise täiustamise vajalikkus ja selleks rakendatud abinõud.
4. Matemaatiliste meetodite kasutamine optimaalse proportsionaalsuse tagamiseks.

5. Planeerimise iseärasused riiklikus ja kooperatiivses sektoris.

K i r j a n d u s

E n g e l s, F., Anti-Dühring, Tallinn, 1954, Kolmas osa, II ptk., lk. 243-247.

L e n i n, V. I., Teaduslik-tehniliste tööde plaani visand, Teosed, 27. kd.

L e n i n, V. I., VK(b)P programmi projekt, p. 2, Teosed, 29. kd.

L e n i n, V. I., Ühtsest majandusplaanist, Teosed, 32. kd.

Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei programm, Tallinn, 1965. Teine osa, I ptk., p. 3.

B r e ž n e v, L. I., NSV Liidu põllumajanduse edasiarendamise pakilistest abinõudest. Ettekanne NLKP Keskkomitee pleenumil 24. märtsil 1965. NLKP Keskkomitee pleenumi otsus, vastu võetud 26. märtsil 1965. aastal, Tallinn, 1965, lk. 4-17.

Tööstuse juhtimise parandamisest, planeerimise täiustamisest ja tööstusliku tootmise majandusliku stimuleerimise intensiivistamisest. NLKP Keskkomitee Presiidiumi liikme, NSV Liidu Ministrite Nõukogu esimehe seltsimees A. N. Kossõgini ettekanne. NLKP Keskkomitee pleenumi otsus, vastu võetud 29. septembril 1965, Tallinn, 1965, I ptk.; II ptk., osa "Tööstuse planeerimise tõhustamisest ja ettevõtete majandusliku iseseisvuse laiendamisest"; III ja IV ptk.

NLKP XXIII kongressi direktiivid NSV Liidu rahvamajanduse arendamise viie aasta (1966-1970) plaani kohta, raam.: NLKP XXIII kongressi materjale, Tallinn, 1967, lk. 201-206, 216, 220, 225-229.

Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide Liidu seadus "NSV Liidu rahvamajanduse arendamise 1968. aasta riikliku plaani ning NSV Liidu rahvamajanduse arendamise 1969. ja 1970. aasta plaanide kohta", "Rahva Hääl", 13. oktoobril 1967.

Poliitiline ökonomia. Üpik, Tallinn, 1963, XXIV ptk.

Poliitilise ökonomia krestomaatia, Tallinn, 1964, X ptk.

L i s a k i r j a n d u s

- Põllumajanduse planeerimise praktika muutmisest. NLKP Keskkomitee ja NSV Liidu Ministrite Nõukogu määrus 9. märtsist 1955, Tallinn, 1955.
- NLKP Keskkomitee ja NSV Liidu Ministrite Nõukogu määrus 20. märtsist 1964 "Jämedatest rikkumistest ja moonutustest kolhoosi- ja sovhoositootmise planeerimise praktikas", "Rahva Hääli", 24. märtsil 1964.
- B a i b a k o v, N. K., NSV Liidu rahvamajanduse arendamise 1968. aasta riiklikust plaanist ning NSV Liidu rahvamajanduse arendamise 1969. ja 1970. aasta plaanist, "Rahva Hääli", 11. oktoobril 1967.
- B i r m a n, A., Mida otsustas septembripleenum, Tallinn, 1966.
- D a d a j a n, V., Matemaatika majandusteaduses, Tallinn, 1967.
- K o s l o v, V., Rikkuse reservid tarbija teenistusse, Tallinn, 1966, VI ja VII ptk.
- K o s l o v, Sotsialistliku majanduse plaanipärane arendamine, raam.: Loenguid sotsialismi poliitilisest ökonoomiast II, Tartu, 1964 (TRÜ rotaprint).
- L o i m, M., Juhtimine tootmisharude järgi ja tehniline progress, Tallinn, 1966, lk. 42-44.
- M ü ü r, H., Milliste näitajatega hinnatakse ettevõtte tõõd, Tallinn, 1967.
- Л и с и ч к и н, Г. С., План и рынок, М., 1966.
- П е т р а к о в, Н. Я., Некоторые аспекты дискуссии об экономических методах хозяйствования, М., 1966.
- Экономическая наука и хозяйственная практика, Экономический ежегодник. Год 1966, М., 1967.

I l u k i r j a n d u s

- M a r k o v, G., Maa sool.
- N i k o l a j e v a, G., Võitlus teel.

T e e m a: KAUBALIS-RAHALISED SUHTED SOTSIALISMI TINGIMUSTES

I s e m i n a r

Küsimused sõnavõttudeks

1. Kaubatootmise vajalikkus ja iseärasused sotsialismi tingimustes.
2. Kaup ja selle omadused sotsialismi tingimustes.
3. Kauba väärtuse suurus ja selle dünaamika.
4. Tööintensiivsus, tööviljakus ja kauba väärtuse suurus.
5. Kauba tarbimisväärtuse ja väärtuse vastuolu, selle põhjused ja ületamine sotsialismi tingimustes.

II s e m i n a r

Referaat. Väärtusseaduse toime sotsialistlikus ühiskonnas:

- a) väärtusseaduse olemus ja selle toime iseärasused sotsialistlikus ühiskonnas;
- b) väärtusseaduse igakülgse kasutamise vajalikkus;
- c) väärtusseaduse avaldusvormid tootmis- ja ringlussfääris;
- d) revisionistlikud ja dogmaatilised moonutused väärtusseaduse toime kohta sotsialismi tingimustes ja nende kriitika.

Küsimused sõnavõttudeks

1. Raha olemus, funktsioonid ja osa sotsialistlikus majanduses.
2. Raharingluse seadus.
3. Kaubalis-rahaliste suhete edasise kindlustamise vajalikkus.

K i r j a n d u s

L e n i n, V. I., Toitlusmaksust, Teosed, 32. kd.

L e n i n, V. I., Kulla tähendusest nüüd ja pärast sotsialismi täielikku võitu, Teosed, 33. kd.

Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei programm, Tallinn, 1965.
Teine osa, I ptk., p. 2 ja 3.

Tööstuse juhtimise parandamisest, planeerimise täiustamisest ja tööstusliku tootmise majandusliku stimuleerimise intensiivistamisest. NLKP Keskkomitee Presiidiumi liikme, NSV Liidu Ministrite Nõukogu esimehe seltsimees A. N. Kossõgini ettekanne. NLKP Keskkomitee pleenumi otsus, vastu võetud 29. septembril 1965, Tallinn, 1965, II ptk. Poliitiline ökonomia. Üpik, Tallinn, 1963, XXVI ptk. Poliitilise ökonomia krestomaatia, Tallinn, 1964, XXII ptk.

L i s a k i r j a n d u s

- К о с л о в, В., Kaubatootmine ja raha sotsialismi tingimustes, raam.: Loenguid sotsialismi poliitilisest ökonomiast III, Tartu, 1966 (TRÜ rotaprint).
- В о р о б ь е в, В. И., Общественная потребительная стоимость продукции при социализме, раам.: Проблемы народнохозяйственного оптимума, Новосибирск, 1966.
- Л и с и ч к и н, Г. С., План и рынок, М., 1966.
- П е т р а к о в, Н. Я., Некоторые аспекты дискуссии об экономических методах хозяйствования, М., 1966.

Т е е м а: ÜHISKONDLIKU TÖÖVILJAKUSE KASV

I s e m i n a r

Referaat. Tööviljakuse tõus on kõige tähtsam tingimus uue ühiskonna võiduks:

- a) K. Marx ja V. I. Lenin tööviljakuse tähtsusest;
- b) tööviljakus kapitalismi ja sotsialismi tingimustes;
- c) tööviljakuse tunduva tõstmise vajadus põllumajanduses;
- d) tööviljakuse tõus on tee küllusele.

Küsimused sõnavõttudeks

1. Ühiskondliku tööviljakuse kasvu seaduse olemus.
2. Individuaalse, lokaalse ja ühiskondliku tööviljakuse mõiste.
3. Tööviljakuse kasvu näitajad ja nende rakendamine rahvamajanduses.

II s e m i n a r

Referaat. Ühiskondliku tööviljakuse sõltuvus toodangu kvaliteedist:

- a) toodangu kvaliteedi mõiste;
- b) toodangu optimaalne kvaliteet;
- c) toodangu kvaliteedi tõstmise rahvamajanduslik tähtsus;
- d) toodangu kvaliteedi majanduslik stimuleerimine;
- e) tootmise ja tarbimise otsuste seoste tähtsus toodangu kvaliteedi tõstmisel.

Küsimused sõnavõttudeks

1. Tööviljakuse kasvu tegurid ja reservid sotsialistlikus majanduses:
 - a) elavtöö kokkuhoiu vormid ja elavtöö kasutamise efektiivsus;
 - b) asjastatud töö kokkuhoiu vormid ja asjastatud töö kasutamise efektiivsus.
2. Kaasaegne teaduslik-tehniline revolutsioon ja selle osa ühiskondliku tööviljakuse tõstmisel.
3. Sotsialistlik töökooperatsioon.
4. Ühiskondlik tööjaotus ja selle vormid.
5. Materiaalsed ja moraalsed tööstiimulid.
6. Sotsialistlik võistlus, selle vormid ja osa ühiskondliku tootmise arendamisel.

III s e m i n a r

Küsimused sõnavõttudeks

1. Tööpäev ja selle piirid sotsialismi tingimustes.
2. Tööaeg, tööväline aeg ja vaba aeg.
3. Tööintensiivsus ja selle mõju tööviljakusele.
4. Optimaalne tööajafond ja selle parema kasutamise tegurid.
5. Tööviljakuse kasvu sotsiaalsed eeldused ja tagajärjed.
6. Ühiskondliku tööviljakuse kasv on kommunismi võidu otsustav tingimus.

K i r j a n d u s

- L e n i n, V. I., Kuidas organiseerida võistlust?, Teosed, 26. kd.
- L e n i n, V. I., Nõukogude võimu järjekordsed ülesanded, Teosed, 27. kd., lk. 229-234.
- L e n i n, V. I., Suur algatus, Teosed, 29. kd.
- L e n i n, V. I., Töödistsipliinist, Teosed, 30. kd.
- L e n i n, V. I., Oktoobrirevolutsiooni neljandaks aastapäevaks, Teosed, 33. kd.
- Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei programm, Tallinn, 1965, Teine osa, I ptk., p. 1 ja 2.
- Tööstuse juhtimise parandamisest, planeerimise täiustamisest ja tööstusliku tootmise majandusliku stimuleerimise intensiivistamisest. NLKP Keskkomitee Presiidiumi liikme, NSV Liidu Ministrite Nõukogu esimehe seltsimees A. N. Kossõgini ettekanne. NLKP Keskkomitee pleenumi otsus, vastu võetud 29. septembril 1965, Tallinn, 1965, I ja II ptk.
- NLKP XXIII kongressi direktiivid NSV Liidu rahvamajanduse arendamise viie aasta (1966-1970) plaani kohta. NSV Liidu Ministrite Nõukogu esimehe seltsimees A. N. Kossõgini ettekanne 5. aprillil 1966, raam.: NLKP XXIII kongressi materjale, Tallinn, 1967, lk. 109-115.
- NLKP XXIII kongressi direktiivid NSV Liidu rahvamajanduse arendamise viie aasta (1966-1970) plaani kohta, raam.: NLKP XXIII kongressi materjale, Tallinn, 1967, lk. 201-206, 207, 220.
- Poliitiline ökonomia. Üpik, Tallinn, 1963, XXV ptk.
- Poliitilise ökonomia krestomaatia, Tallinn, 1964, XI ptk.

L i s a k i r j a n d u s

- A l l i k, H., Kõige tähtsam, kõige peamine. Tööviljakuse suurendamisest ja tööjõuressursside ratsionaalsest kasutamisest, "Rahva Hääl", 19. mail 1967.
- H i Ě n j a k o v, V., V i t k i n, V., Tööaja, töötasu ja tööviljakuse arvestus inimtundide alusel, "Sotsialistlik Põllumajandus" 1967, nr. 15.
- K o s l o v, V., Rikkuse reservid tarbija teenistusse, Tal-

linn, 1966, III, IV, VIII ja IX ptk.

K o s l o v, V., Tööviljakuse sõltuvus kvaliteedist, Tallinn, 1962.

K o s l o v, V., Ühiskondlik töö sotsialismi tingimustes. Ühiskondliku tööviljakuse järjekindla kasvu seadus, Tartu, 1961 (EPA rotaprint).

K o s l o v, V., Ühiskondliku tööviljakuse järjekindel kasv sotsialismi tingimustes, raam.: Loenguid sotsialismi poliitilisest ökonomiast II, Tartu, 1964 (TRÜ rotaprint).

K ü l a o t s, I., Ühiskondliku produkti jaotamine ja materiaalne huvi sotsialismi tingimustes. Tallinna Polütehnilise Instituudi toimetised. Seeria B. Poliitilise ökonomia kateedri uurimusi, Tallinn, 1967.

M e t s a, H., Isiklik omand ja isiklik tarbimine, Tallinn, 1966, IV osa.

M e t s a, H., Toodangu optimaalne kvaliteet ja selle stimuleerimine, "Tehnika ja Tootmine" 1965, nr. 4.

S a l l o, F., Mida me teame elektrienergia tarbimisest, Tallinn, 1967.

T e r e š t š e n k o, V. I., Organisatsioon ja juhtimine. USA kogemusi, Tallinn, 1966.

I l u k i r j a n d u s

K o t š e t o v, V., Vennad Jeršovid.

K u z n e t s o v, A., Legendi järg.

L e o n o v, L., Vene mets.

R ō b a k o v, A., Autojuhid.

V a h e r, L., Reportaaž Tuhande ja Röömu tänavalt.

T e e m a: TÖÖ JÄRGI JAOTAMINE. ÜHISKONDLIKUD TARBIMISFONDID

I s e m i n a r

Küsimused sõnavõttudeks

1. Vajaliku produkti ja lisaproducti kategooriad sotsialistlikus ühiskonnas. Produkt enesele ja produkt ühiskonnale.
2. Töö järgi jaotamise seaduse olemus.

3. Töö hulk ja kvaliteet kui sotsialismi majanduslikud kategooriad.
4. Võrdsus ja ebavõrdsus töös tasustamisel sotsialismi tingimustes.
5. Töötajate kvalifikatsioon, haridus ja töötasu.
6. Põhjused, mis tingivad muudatusi töös tasustamises.
7. Palga olemus sotsialismi tingimustes. Palgavormid ja -süsteemid ning nende täiustamine.

II s e m i n a r

Referaat. Nominaaltöötasu, reaaltöötasu ja reaaltulude kategooriad sotsialistlikus ühiskonnas:

- a) nominaaltöötasu mõiste ja suurus;
- b) reaaltöötasu mõiste ja reaaltöötasu tõstmise teed;
- c) reaaltulude mõiste ja struktuur;
- d) ühiskondlike tarbimisfondide osa töötajate reaaltulude kujunemisel;
- e) töötajate reaaltulude tõstmise teed kommunismi laiahaardelise ehitamise perioodil.

Küsimused sõnavõtudeks

1. Töötajate elatustase kui majanduslik kategooria ja seda iseloomustavad näitajad.
2. Kri maade elatustaseme võrdlemise metodoloogilised alused.
3. Tööviljakuse ja töötasu kasvu vahetõde sotsialistlikus ühiskonnas.
4. Töö normeerimise ülesanded ja tariifisüsteem. Töötasu taseme erinevuste järk-järguline vähendamine.

III s e m i n a r

Referaat. Kolhoosnike isiklik materiaalne huvitatus oma töös tulemustest:

- a) materiaalse huvitatuse printsiibi olemus;
- b) materiaalse huvitatuse printsiip kolhoositootmise arengu mitmesugustel etappidel;
- c) garanteeritud töötasu kolhoosides ja selle erinevus võrreldes normipäevatasuga;

- d) garanteeritud t88tasu olemus kolhoosides ja selle erinevused palgast riiklikus sektoris;
- e) lisatasu kasutamisest kaasajal;
- f) aja- ja tükit88tasu kooskõlastamisest kolhoosides.

Küsimused sõnavõttudeks

1. Kolhoosi kogutulu jaotamine ning t88tasu suuruse kujunemine erinevates kolhoosides.
2. T88 tasustamise vormid põllumajanduslikes tootmiskooperatiivides.
3. T88 tasustamise edasisest täiustamisest kolhoosides. Põhimõtte "võrdne tasu võrdse t88 järgi" järjekindla rakendamise vajalikkusest kogu kolhooslik-kooperatiivse tootmissektori ulatuses.

K i r j a n d u s

- M a r x, K., Gotha programmi kriitika, I ptk. p. 3, raam.: K. Marx ja F. Engels, Valitud teosed kahes köites, II kd., Tallinn, 1960.
- L e n i n, V. I., Riik ja revolutsioon, V ptk., p. 3 ja 4, Teosed, 25. kd.
- L e n i n, V. I., Oktoobrirevolutsiooni neljandaks aastapäevaks, Teosed, 33. kd.
- Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei programm, Tallinn, 1965. Teine osa, I ptk., p. 2; II ptk.
- NLKP XXIII kongressi direktiivid NSV Liidu rahvamajanduse arendamise viie aasta (1966-1970) plaani kohta. NSV Liidu Ministrite Nõukogu esimehe seltsimees A. N. Kossõgini ettekanne 5. aprillil 1966, VII osa, raam.: NLKP XXIII kongressi materjale, Tallinn, 1967.
- NLKP XXIII kongressi direktiivid NSV Liidu rahvamajanduse arendamise viie aasta (1966-1970) plaani kohta, VII osa, raam.: NLKP XXIII kongressi materjale, Tallinn, 1967.
- 50 aastat Suurt Sotsialistlikku Oktoobrirevolutsiooni, NLKP Keskkomitee plenumi otsus. NLKP Keskkomitee teesid, Tallinn, 1967, lk. 32-35.
- NLKP Keskkomitee ja NSV Liidu Ministrite Nõukogu otsus 26.

septembrist 1967 "Nõukogude rahva elujärje edasise tõstmise abinõudest", "Rahva Häälel", 27. septembril 1967.
Poliitiline ökonoomia Üpik, Tallinn, 1963, XXX ptk.
Poliitilise ökonoomia krestomaatia, Tallinn, 1964, XIII ptk.

L i s a k i r j a n d u s

- WLKP Keskkomitee ja NSV Liidu Ministrite Nõukogu 16. mail 1966. a. määrus nr. 372 "Kolhoosnikute materiaalse huvi tõstmise kohta ühiskondliku tootmise arendamisel", "Edasi", 19. mail 1966.
- Estimaa Kommunistliku Partei Keskkomitee ja Eesti NSV Ministrite Nõukogu määrus nr. 306 25. juunist 1966 "Kolhoosnikute materiaalse huvi tõstmise kohta ühiskondliku tootmise arendamisel", Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi Ülemnõukogu ja Valitsuse Teataja nr. 38, art. 261.
- A l l i k, Henrik, Võrdlusi tööstustöölise elatustasemest Eestis, Tallinn, 1957.
- G a r i n a, V., Mida annavad rahvale ühiskondlikud tarbimisfondid, Tallinn, 1965.
- Haridus ja töötasu, "Edasi", 23. novembril 1967.
- K l a u s o n, V., Rahva hüvanguks, Tallinn, 1967.
- K o s l o v, V., Ühiskond inimesele ja inimene ühiskonnale, Tallinn, 1965.
- K u r s s, G., Töö tasustamine kolhooside taimekasvatuses, Tallinn, 1965.
- K õ r g e, A., Elatustasemest ja selle näitajatest. Tallinna Polütehnilise Instituudi toimetised. Seeria B. Poliitilise ökonoomia kateedri uurimusi, Tallinn, 1967.
- K õ r g e, A., Kuidas kujunevad elanikkonna reaaltulud, "Eesti Kommunist" 1967, nr. 5.
- K ü l a o t s, I., Ühiskondliku produkti jaotamine ja materiaalne huvi sotsialismi tingimustes. Tallinna Polütehnilise Instituudi toimetised. Seeria B. Poliitilise ökonoomia kateedri uurimusi, Tallinn, 1967.
- S e p p, J., Sovhoosides ja kolhoosides kasutatavate töö tasustamise süsteemide vastavusest kaasaja vajadustele,

- raam.: Põllumajandusökonoomika küsimusi VI, Tallinn, 1966.
- S e p p, J., Tuki- ja ajatõstasu kooskõlastamise võimalus-
test kolhoosides, raam.: Põllumajandusökonoomika küsimusi
V, Tallinn, 1965.
- S e p r e, O., A i s e n s t a d t, L., A a r m a, H., E l -
m i, U., Tõhtsamate toiduainete tarbimine meil ja mujal,
Tallinn, 1966.
- S e p r e, O., A i s e n s t a d t, L., S t r a ž, S., Tõs-
tuskaupade tarbimisest Eesti, "Eesti Kommunist" 1967,
nr. 2.
- Soovitused aja-premiaaltõstasu rakendamiseks vabariigi kol-
hoosides, Tallinn, 1965.
- T õ n u r i s t, E., Eesti NSV põllumajanduse sotsialistlik
rekonstrueerimine, Tallinn, 1967, V ja VII ptk.
- Tõõ normeerimine ja organiseerimine, Tallinn, 1965.
- T ü r k, V., Miks tõõviljakus peab kasvama kiiremini kui
tõõstasu, Tallinn, 1963.
- T ü r k, V., Tõõ järgi jaotamine, raam.: Loenguid sotsialis-
mi poliitilisest ökonoomiast III, Tartu, 1966 (TRÜ rota-
print).
- T ü r k, V., M a a s e t s, L., Materiaalse huvi printsiip,
Tallinn, 1965, III ja IV ptk.
- V ä l j a t a g a, Kõrgem tõõviljakus - suurem palk, Tal-
linn, 1966.
- K a a r a m a a, L., Производительность труда и материаль-
ное стимулирование, "Советская Эстония" от 25 и 26 авгус-
та 1966.
- K a a r a m a a, Л. Я., Совершенствование оплаты труда в
колхозах (на примере Эстонской ССР). Автореферат диссер-
тации на соискание ученой степени кандидата экономических
наук, Tartu, 1967.
- С а р к и с я н, Г. С., К у з н е ц о в а, Н. П., Потребнос-
ти и доходы семьи, М., 1967.

I l u k i r j a n d u s

- L e b e r e c h t, H., Uhes majas.
T o o m i n g, O., Kaksteist aastat.

I s e m i n a r

Küsimused sõnavõttudeks

1. Isemajandamine kui sotsialismi majanduslik kategooria.
2. Isemajandamine ja majandusseadused.
3. Isemajandamise printsiibid.
4. Isemajandamine ja majandusreform. Isemajandamise täiustamine.

II s e m i n a r

Küsimused sõnavõttudeks

1. Isemajandavate ettevõtete tootmisfondide majanduslik sisu.
2. Tootmisfondide parema kasutamise teed.
3. Tootmisfondide käibe kiirus ja selle majanduslik tähtsus.
4. Käibevahendid ja nende ringluse kiirendamine.
5. Fondimahukus ja fonditootlus. Fonditootluse tõstmise teed.

K i r j a n d u s

- L e n i n, V. I., Nõukogude võimu järjekordsed Ulesanded, Teosed, 27. kd., lk. 216-229.
- Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei programm, Tallinn, 1965, Teine osa, I ptk., p. 1 ja 2.
- Tööstuse juhtimise parandamisest, planeerimise täiustamisest ja tööstusliku tootmise majandusliku stimuleerimise intensiivistamisest. NLKP Keskkomitee Presiidiumi liikme, NSV Liidu Ministrite Nõukogu esimehe seltsimees A. N. Kossõgini ettekanne. NLKP Keskkomitee pleenumi otsus, vastu võetud 29. septembril 1965, Tallinn, 1965, II ptk.
- NLKP XXIII kongressi direktiivid NSV Liidu rahvamajanduse arendamise viie aasta (1966-1970) plaani kohta. NSV Liidu Ministrite Nõukogu esimehe seltsimees A. N. Kossõgini ettekanne 5. aprillil 1966, II osa, raam.: NLKP XXIII kongressi materjale, Tallinn, 1967.
- NLKP XXIII kongressi direktiivid NSV Liidu rahvamajanduse arendamise viie aasta (1966-1970) plaani kohta, II osa,

raam.: NLKP XXIII kongressi materjale, Tallinn, 1967.
Poliitiline ökonomia. Üpik, Tallinn, 1963, XXVIII ptk.
Poliitilise ökonomia krestomaatia, Tallinn, 1964, XIV ptk.

L i s a k i r j a n d u s

- G r a b e, H., Mis on majandusleping?, Tallinn, 1966.
M e t s a, H., Kuidas paremini kasutada tööstusettevõtete põhifonde, Tallinn, 1966.
V a l m a, A., Uus majandussüsteem tegelikkuses, Tallinn, 1967.
V o l t, V., Mis on täielik isemajandamine?, Tallinn, 1967.
V ä l j a t a g a, J., Mida annab kasumi suurendamine ettevõtte kollektiivile ja igale töötajale, Tallinn, 1966.
К о н с т а н т и н о в, Д., План, прибыль, инициатива, М., 1966.
П е т р а к о в, Н. Я., Некоторые аспекты дискуссии об экономических методах хозяйствования, М., 1966.
План, хозрасчет, стимулы, М., 1966.
Положение о социалистическом государственном предприятии, "Экономическая газета" от 20 октября 1965.

I l u k i r j a n d u s

N i k o l a j e v a, G., Võitlus teel.

T e e m a: TOOTMISKULUD JA HINDADE SÜSTEEM SOTSIALISTLIKUS ÜHISKONNAS. ETTEVÕTETE KASUM

I s e m i n a r

Küsimused sõnavõttudeks

1. Ühiskondlikult vajalikud ja individuaalsed tootmiskulud.
2. Ühiskondlikult vajalikud tootmiskulud ja hind.
3. Hinna funktsioonid sotsialistlikus majanduses.
4. Hindade struktuur ja süsteem.

II s e m i n a r

Referaat. Hindade täiustamise vajalikkus ja selleks rakendatud abinõud:

- a) mis tingib hindade täiustamist?
- b) mida on tehtud hindade täiustamiseks?
- c) millistes suundades on tarvis jätkata hindade täiustamist?

Küsimused sõnavõttudeks

1. Hinnapoliitika kui sotsialistliku riigi majanduspoliitika tähtis koostisosa.
2. Toodangu väärtus ja omahind.
3. Omahinna struktuur ja selle alandamise tegurid.

III s e m i n a r

Küsimused sõnavõttudeks

1. Puhastulu ja selle vormid.
2. Täiendava puhastulu kujunemine ja jaotamine.
3. Kasum kui sotsialismi majanduslik kategooria.
4. Rentaabluse näitajad ja nende täiustamise vajalikkus.
5. Kasumi jagunemine riigi ja isemajandava ettevõtte vahel.
6. Ettevõtte puhastulu, selle jaotamine ja kasutamine.

K i r j a n d u s

Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei programm, Tallinn, 1965, Teine osa, I ptk., p. 2 ja 3.

Tööstuse juhtimise parandamisest, planeerimise täiustamisest ja tööstusliku tootmise majandusliku stimuleerimise intensiivistamisest. NLKP Keskkomitee Presiidiumi liikme, NSV Liidu Ministrite Nõukogu esimehe seltsimees A. N. Kossõgini ettekanne. NLKP Keskkomitee pleenumi otsus, vastu võetud 29. septembril 1965, Tallinn, 1965, II ja IV ptk.

NLKP XXIII kongressi direktiivid NSV Liidu rahvamajanduse arendamise viie aasta (1966–1970) plaani kohta. NSV Liidu Ministrite Nõukogu esimehe seltsimees A. N. Kossõgini et-

tekanne 5. aprillil 1966, II osa, raam.: NLKP XXIII kongressi materjale, Tallinn, 1967.

NLKP XXIII kongressi direktiivid NSV Liidu rahvamajanduse arendamise viie aasta (1966-1970) plaani kohta, II osa, raam.: NLKP XXIII kongressi materjale, Tallinn, 1967.

Poliitiline ökonomia. Üpik, Tallinn, 1963, XXVII ptk.

Poliitilise ökonomia krestomaatia, Tallinn, 1964, XIV ptk.

L i s a k i r j a n d u s

Б р о н š т е i n, М., Hind ja tootmise stimuleerimine, Tallinn, 1966.

Б р о н š т е i n, М., М е т с а, Н., Väärtus, hind ja hinnapoliitika, Tallinn, 1964.

Л у г у с, О., Mis on tootmise rentaablus?, Tallinn, 1966.

М е т с а, Н., Hinna funktsioonid sotsialistlikus ühiskonnas, raam.: Loenguid sotsialismi poliitilisest ökonomiast III, Tartu, 1966 (TRÜ rotaprint).

В ъ л ж а т а г а, Ж., Mida annab kasumi suurendamine ettevõtte kollektiivile ja igale töötajale, Tallinn, 1966.

К а р а г е д о в, Р. Г., Об экономическом содержании прибыли социалистического предприятия, raam.: Проблемы народнохозяйственного оптимума, Новосибирск, 1966.

П е т р а к о в, Н. Я., Некоторые аспекты дискуссии об экономических методах хозяйствования, М., 1966.

T e e m a: ISEMAJANDAMISE ISEÄRASUSED SOTSIALISTLIKES PÖLLU-
MAJANDUSETTEVÕTETES. DIFERENTSIAALRENT

I s e m i n a r

Küsimused sõnavõttudeks

1. Sotsialistlike agraarsuhete põhjooned.
2. Taastootmise iseärasused põllumajanduses.
3. Rendisuhted sotsialismi tingimustes.
4. Diferentsiaalrendi kujunemise põhjused, tingimused ja allikad.
5. Diferentsiaalrent I ja selle jaotamine.

6. Diferentsiaalrent II ja selle jaotamine.

II s e m i n a r

Referaat. Diferentsiaalrendi jaotamise täiustamise ülesanded ja eeldused:

- a) millest tuleneb diferentsiaalrendi jaotamise täiustamise vajadus?
- b) kuidas on võimalik tagada diferentsiaalrendi õige jaotamine?
- c) millist mõju avaldab diferentsiaalrendi jaotamine põllumajandusliku tootmise intensiivistamisele?

Küsimused sõnavõttudeks

1. Ühetaolisemate majandamise tingimuste loomine kõigile majanditele.
2. Täieliku isemajandamise kindlustamine põllumajandusettevõtetes.

III s e m i n a r

Referaat. Põllumajandussaaduste hindade kujunemise majanduslikud alused ja iseärasused:

- a) hindade seos tootmistingimustega;
- b) hindade seos materiaalse stimuleerimisega;
- c) põllumajandussaaduste hindade täiustamiseks rakendatud abinõud;
- d) millistes suundades peaks toimuma põllumajandussaaduste hindade edasine täiustamine?

Küsimused sõnavõttudeks

1. Põllumajandusettevõtete rentaablus ja seda mõjustavad tegurid.
2. Optimaalne rentaabluse- ja kasuminorm põllumajandusettevõtetes.
3. Põllumajandusettevõtete rentaabluse ühtlustamise vajalikkus.
4. Põllumajandusettevõtetes loodud puhastulu ja selle jaotamine.

K i r j a n d u s

Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei programm, Tallinn, 1965, Teine osa, I ptk., p. 2.

B r e ž n e v, L. I., NSV Liidu põllumajanduse edasiarendamise pakilistest abinõudest. Ettekanne NLKP Keskkomitee pleenumil 24. märtsil 1965. NLKP Keskkomitee pleenumi otsus, vastu võetud 26. märtsil 1965. aastal, Tallinn, 1965.

NLKP XXIII kongressi direktiivid NSV Liidu rahvamajanduse arendamise viie aasta (1966-1970) plaani kohta. NSV Liidu Ministrite Nõukogu esimehe seltsimees A. N. Kossõgini ettekanne 5. aprillil 1966, IV osa, raam.: NLKP XXIII kongressi materjale, Tallinn, 1967.

NLKP XXIII kongressi direktiivid NSV Liidu rahvamajanduse arendamise viie aasta (1966-1970) plaani kohta, IV osa, raam.: NLKP XXIII kongressi materjale, Tallinn, 1967.

B r e ž n e v, L. I., Maaparandus on meie maal stabiilse põllumajandusliku tootmise põhiküsimus, "Rahva Hääel", 29. mail 1966.

Maaparanduse laialdasest arendamisest teravilja ning muude põllukultuuride suurte ja stabiilsete saakide kogumiseks. NLKP Keskkomitee pleenumi otsus, vastu võetud 27. mail 1966, "Rahva Hääel", 29. mail 1966.

NLKP Keskkomitee ja NSV Liidu Ministrite Nõukogu määrus "Pakilistest abinõudest muldade kaitseks tuule- ja vee-erosiooni eest", "Rahva Hääel", 4. aprillil 1967.

NLKP Keskkomitee ja NSV Liidu Ministrite Nõukogu määrus "Sovhooside ja teiste riiklike põllumajandusettevõtete üleviimisest täielikule isemajandamisele", "Rahva Hääel", 15. aprillil 1967.

Poliitiline ökonomia. Üpik, Tallinn, 1963, XXIX ptk.

Poliitilise ökonomia krestomaatia, Tallinn, 1964, XIV ptk.

L i s a k i r j a n d u s

NSV Liidu Ülemnõukogu Presiidiumi seadlus 10. aprillist 1965 "Kolhoosi tulumaksu kohta", "Rahva Hääel", 13. aprillil 1965.

NLKP Keskkomitee ja NSV Liidu Ministrite Nõukogu määrused.

- "Kolhoosimaade põhilise parandamise kulutuste katmine riigieelarve summadest" ja "Kolhooside rahanduslik abistamine". "Rahva Hääli", 21. aprillil 1965.
- A l e k s e j e v s k i, J. J., Maaparanduse laialdasest arendamisest teravilja ning muude põllukultuuride suurte ja stabiilsete saakide kogumiseks. "Rahva Hääli", 29. mail 1966.
- B r o n š t e i n, M., Kolhoositootmise majanduslik stimuleerimine ja kasumi struktuur. "Besti Kommunist" 1966, nr. 8.
- B r o n š t e i n, M., Kolhoositootmise taseme ühtlustamine, Tallinn, 1966.
- L i l o v e r, L., Agraarökonoomika I osa. Agraarteooria, Tartu, 1965, II ptk. (EPA rotaprint).
- M a t i n, V., Majandamistingimused võrdsemaks, "Edasi", 22. märtsil 1967.
- R e m m e l g a s, R., Sovhoosid lähevad üle täielikule isemajandamisele, "Sotsialistlik Põllumajandus" 1967, nr. 11.
- R e m m e l g a s, R., Uued stiimulid, iseseisvama planeerimine, "Rahva Hääli", 23. juunil 1967.
- T õ n u r i s t, E., Besti NSV põllumajanduse sotsialistlik rekonstrueerimine, Tallinn, 1967, III, IV ja VIII ptk.
- T õ n u r i s t, E., Vabariigi põllumajanduse töötulemustest 1966. aastal ja ülesannetest 1967. aastaks, "Rahva Hääli", 23. märtsil 1967.
- V a n a a s e m e, Ü., Kolhoosi puhastulu ja tootmise rentaablus, "Besti Kommunist" 1966, nr. 12.
- V a n a a s e m e, Ü., Kolhoositootmise rentaablus ja kasum, Tallinn, 1967.
- V i n t, E., Põllumajandusliku tootmise intensiivistamisest vabariigis, raam.: Põllumajandusökonoomika küsimusi VI, Tallinn, 1966.
- V i t k i n, V., Kolhoosi kogutulu ja selle jaotamine, "Sotsialistlik Põllumajandus" 1965, nr. 21.
- В е н ж е р, В. Г., Использование закона стоимости в колхозном производстве. Издание 2-е, исправленное и дополненное, М., 1965.
- Заготовительные цены и чистый доход, М., 1967.

Р о м н ч е н к о, Г., Закон накопления в социалистическом сельском хозяйстве, "Экономика сельского хозяйства" 1967, нр. 6.

Сельское хозяйство Эстонской ССР в 1966 году. Статистический сборник, Таллин, 1967, Части I и II.

С т р у м и л и н, С., О цене "даровых благ" природы, "Вопросы экономики" 1967, нр. 8.

I l l u k i r j a n d u s

I l l u s, V., Kand maas.

L e b e r e c h t, H., Ühes majas.

S i k e m ä e, I., Kirjad Vargamäelt.

T o o m i n g, O., Kaksteist aastat.

T e e m a: SOTSIALISTLIK LAIENDATUD TAASTOOTMINE

I s e m i n a r

Referaat. Tootmisvahendite tootmise ülekaaluka kasvu seadus:

- a) tootmisvahendite tootmise ülekaaluka kasvu seaduse sisu ja toime ajalooline ulatus;
- b) antud seaduse toime NSV Liidus mitmesugustel perioodidel;
- c) tootmisvahendite tootmise osatähtsus sotsialistlikes ja majanduslikult enamarenenud kapitalistlikes maades;
- d) tootmis- ja tarbimisvahendite tootmise kasvu optimaalse kooskõlastamise vajalikkus.

Küsimused sõnavõtteks

1. Sotsialistliku laiendatud taastootmise olemus.
2. Natsionaalne rikkus ja selle koostisosad.
3. Ühiskondlik koguprodukt, selle naturaal-esemeline ja väärtuseline struktuur. Vahe- ja lõpp-produkt.
4. Ühiskondliku tootmise kaks alajaotust.
5. Ühiskondliku koguprodukti realiseerimine.

II s e m i n a r

Referaat. Sotsialistliku ühiskonna natsionaalne tulu, selle loomine ja kasvu tegurid:

- a) natsionaalse tulu naturaalne ja väärtuseline koosseis;
- b) natsionaalse tulu liikumise kolm staadiumi;
- c) natsionaalse tulu allikas;
- d) natsionaalse tulu kasvu tegurid;
- e) natsionaalse tulu kasvu sotsiaal-majanduslik tähtsus;
- f) natsionaalse tulu loomise kodanlike kontseptsioonide kriitika.

Küsimused sõnavõttudeks

1. Natsionaalse tulu jaotamine ja ümberjaotamine.
2. Riigieelarve osa natsionaalse tulu ümberjaotamises.
3. Sotsialistliku akumulatsiooni olemus.
4. Akumulatsioonifond ja selle struktuur.
5. Sotsialistlik akumulatsioon ja kapitaalvahetused.
6. Kapitaalvahetuste majandusliku efektiivsuse tõstmise tegurid.

III s e m i n a r

Küsimused sõnavõttudeks

1. Tarbimisfond ja selle struktuur.
2. Akumulatsiooni ja tarbimise optimaalse kooskõlastamise vajalikkus.
3. Tööjõu laiendatud taastootmine.
4. Tööjõuressursside ratsionaalse kasutamise vajalikkus.
5. Sotsialistlik rahvastusseadus.

K i r j a n d u s

M a r x, K., Gotha programmi kriitika, I ptk., p. 3, raam.:

K. Marx ja F. Engels, Valitud teosed kahes köites, II kd., Tallinn, 1950.

L e n i n, V. I., Niinimetatud turgude küsimuse kohta, III osa, Teosed, 1. kd.

Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei programm, Tallinn, 1965,

Teine osa, I ja II pkt.

- B r e ž n e v, L. I., NSV Liidu põllumajanduse edasiarendamise pakilistest abinõudest. Ettekanne NLKP Keskkomitee pleenumil 24. märtsil 1965. NLKP Keskkomitee pleenumi otsus, vastu võetud 26. märtsil 1965. aastal, Tallinn, 1965.
- Tööstuse juhtimise parandamisest, planeerimise täiustamisest ja tööstusliku tootmise majandusliku stimuleerimise intensiivistamisest. NLKP Keskkomitee Presiidiumi liikme, NSV Liidu Ministrite Nõukogu esimehe seltsimees A. N. Kossõgini ettekanne. NLKP Keskkomitee pleenumi otsus vastu võetud 29. septembril 1965, Tallinn, 1965, I ja IV pkt.
- NLKP XXIII kongressi direktiivid NSV Liidu rahvamajanduse arendamise viie aasta (1966-1970) plaani kohta. NSV Liidu Ministrite Nõukogu esimehe seltsimees A. N. Kossõgini ettekanne 5. aprillil 1966, II-VII osa, raam.: NLKP XXIII kongressi materjale, Tallinn, 1967.
- NLKP XXIII kongressi direktiivid NSV Liidu rahvamajanduse arendamise viie aasta (1966-1970) plaani kohta, I-VII osa, raam.: NLKP XXIII kongressi materjale, Tallinn, 1967.
- Poliitiline ökonomia. Õpik, Tallinn, 1963, XXXIII pkt.
- Poliitilise ökonomia krestomaatia, Tallinn, 1964, XV pkt.

L i s a k i r j a n d u s

- B a i b a k o v, N. K., NSV Liidu rahvamajanduse arendamise 1968. aasta riiklikust plaanist ning NSV Liidu rahvamajanduse arendamise 1969. ja 1970. aasta plaanist, "Rahva Hääl", 11. oktoobril 1967.
- D a d a j a n, V., Matemaatika majandusteaduses, Tallinn, 1967.
- H a g e l b e r g, R., Rahanduse osast NSV Liidu rahvatulu jaotamisel, Tartu Riikliku Ülikooli toimetised. Vihik 108. Majandusteaduslikke töid III, Tartu, 1961.
- K a h n, H., Kuidas suurendada kapitaalmahutuste efektiivsust, Tallinn, 1967.
- T ü r k, V., M a a m e t s, L., Materiaalse huvi printsiip, Tallinn, 1965, II pkt.
- В а л ь т у х, К. К., Проблемы оптимизации накопления, raam.:

Проблемы народнохозяйственного оптимума, Новосибирск, 1966.

В е н ж е р, В. Г., К в а ш а, Я. Б., Н о т к и н, А. И.,
П е р в у ш и н, С. П., Х е й н м а н, С. А., Производ-
ство, накопление, потребление, М., 1965.

П е т р а к о в, Н. Я., Некоторые аспекты дискуссии об эконо-
мических методах хозяйствования, М., 1966.

Проблемы экономики труда, М., 1965, оза "Трудовые ресурсы".

Р о м а н ч е н к о, Г., Закон накопления в социалистическом
сельском хозяйстве, "Экономика сельского хозяйства" 1967,
нр. 6.

С о н и н, М., Актуальные проблемы использования рабочей си-
лы в СССР, М., 1965.

Т е е н а: SOTSIALISMI KOMMUNISMIKS ÜLEKASVAMISE MAJANDUS- LIKUD SEADUSPÄRASUSED

I s e m i n a r

Küsimused sõnavõttudeks

1. Kommunismi tootlikud jõud ja materiaal-tehniline baas.
2. Kommunismi materiaal-tehnilise baasi loomise põhisuunad:
 - a) kogu maa elektrifitseerimine ja uute energiaallikate kasutuselevõtmine;
 - b) tootmisprotsesside kompleksne mehhaniseerimine ja automatiseerimine;
 - c) tootmise kemiseerimine;
 - d) teaduse muutumine otseseks tootlikuks jõuks.

II s e m i n a r

Referaat. Kommunismi tootmisbaasi loomine põllumajanduses:

- a) põllumajanduse arendamine on kommunismi materiaal-tehnilise baasi loomise koostisosa;
- b) põllumajanduse ratsionaalse süsteemi loomine;
- c) põllumajanduse kompleksne mehhaniseerimine;
- d) põllumajanduse elektrifitseerimine;
- e) põllumajanduse kemiseerimine.

Küsimused sõnavõttudeks

1. Põhilise tootliku jõu arenemine, töötajate kvalifikatsiooni ja kultuurilise taseme tõus.
2. Tootmise organiseerimise täiustamine üleminekul kommunismile.

K i r j a n d u s

M a r x, K., Gotha programmi kriitika, I osa, p. 3, raam.:

K. Marx ja F. Engels, Valitud teosed kahes köites, II kd., Tallinn, 1960.

L e n i n, V. I., Suur algatus, Teosed, 29. kd.

Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei programm, Tallinn, 1965, Teine osa, I ptk.

B r e ž n e v, L. I., NSV Liidu põllumajanduse edasiarendamise pakulistest abinõudest. Ettekanne NLKP Keskkomitee pleenumil 24. märtsil 1965. NLKP Keskkomitee pleenumi otsus, vastu võetud 26. märtsil 1965. aastal, Tallinn, 1965.

Tööstuse juhtimise parandamisest, planeerimise täiustamisest ja tööstusliku tootmise majandusliku stimuleerimise intensiivistamisest. NLKP Keskkomitee Presiidiumi liikme, NSV Liidu Ministrite Nõukogu esimehe seltsimees A. N. Kossõgini ettekanne. NLKP Keskkomitee pleenumi otsus, vastu võetud 29. septembril 1965, Tallinn, 1965, I ja IV ptk.

NLKP Keskkomitee aruanne Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei XXIII kongressile. Keskkomitee esimese sekretäri seltsimees L. I. Brežnevi ettekanne 29. märtsil 1966, II ja III osa, raam.: NLKP XXIII kongressi materjale, Tallinn, 1967.

NLKP XXIII kongressi direktiivid NSV Liidu rahvamajanduse arendamise viie aasta (1966-1970) plaani kohta. NSV Liidu Ministrite Nõukogu esimehe seltsimees A. N. Kossõgini ettekanne 5. aprillil 1966, II-VII osa, raam.: NLKP XXIII kongressi materjale, Tallinn, 1967.

Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei XXIII kongressi resolutsioon NLKP Keskkomitee aruande põhjal. Vastu võetud ühel häälel 8. aprillil 1966, II osa, raam.: NLKP XXIII kongressi materjale, Tallinn, 1967.

NLKP XXIII kongressi direktiivid NSV Liidu rahvamajanduse

- arendamise viie aasta (1966-1970) plaani kohta, II-VIII osa, raam.: NLKP XXIII kongressi materjale, Tallinn, 1967.
- 50 aastat Suurt Sotsialistlikku Oktoobrirevolutsiooni, NLKP Keskkomitee pleenumi otsus. NLKP Keskkomitee teesid, Tallinn, 1967, II osa.
- B r e ž n e v, L. I., Viiskümmend aastat sotsialismi suuri võite, III osa, "Rahva Hää!l", 4. novembril 1967.
- Poliitiline ökonomia. Üpik, Tallinn, 1963, XXXIV ptk.
- Poliitilise ökonomia krestomaatia, Tallinn, 1964, XVIII ptk.

L i s a k i r j a n d u s

- B e r n a l, J., Teadus ühiskonna ajaloos, Tallinn, 1962.
- B l u m e n f e l d, L., Meil on võimalusi viisaastaku ülesannete ületamiseks, "Sotsialistlik Põllumajandus" 1966, nr. 9.
- S a l l o, F., Mida me teame elektrienergia tarbimisest, Tallinn, 1967.
- T õ n u r i s t, E., Eesti NSV põllumajanduse sotsialistlik rekonstrueerimine, Tallinn, 1967.
- V i n t, E., Mõningaid tootmise intensiivistamise probleeme põllumajanduses, "Sotsialistlik Põllumajandus" 1967, nr. 6.
- V i n t, E., Põllumajandusliku tootmise intensiivistamisest vabariigis, raam.: Põllumajandusökonomika küsimusi VI, Tallinn, 1966.
- Сельское хозяйство Эстонской ССР в 1966 году. Статистический сборник, Таллин, 1967, Часть I и II.
- С т р у м и л и н, С. Г., Избранные произведения в пяти томах, том 5. Проблемы социализма и коммунизма в СССР, М., 1965.

III s e m i n a r

Referaat. Kolhooslik-kooperatiivse omandi arenemine ja lähene mine üldrahvalikule omandile:

- a) kolhooslik-kooperatiivse omandi vajalikkus kommunismile ülemineku perioodil;
- b) kolhooslik-kooperatiivse omandi osatähtsus rahvamajan-

- duses ja selle muutumine;
- c) kolhooslik-kooperatiivse omandi üldrahvalikule omandile lähenemise põhiteed:
- 1) kolhoosisiseste suhete arenemine,
 - 2) kolhoosidevaheliste tootmissidemete arenemine,
 - 3) kolhoosivahendite põimumine riiklike vahenditega;
- d) inimestevaheliste omandusuhete muutumine seoses kolhooslik-kooperatiivse omandi lähenemisega üldrahvalikule.

Küsimused sõnavõttudeks

1. Tootlike jõudude edasiarendamine ja järkjärguline üleminek tootmisvahendite ühtsele kommunistlikule omandile.
2. Riikliku omandi arendamine kommunismile üleminekul ja kahe omandivormi ühtesulamise eeldused.
3. Isiklik omand kommunistile üleminekul.

IV s e m i n a r

Referaat. Kommunistlikule jaotusviisile ülemineku majanduslikud eeldused:

- a) töö järgi jaotamine kui põhiline jaotusvorm ja selle osatähtsuse järk-järguline vähenemine sotsialismi tingimustes;
- b) tööst sõltumatud jaotusvormid:
 - 1) individuaalsed rahalised väljamaksed,
 - 2) ühiskondlik (kollektiivne) tarbimine tasuta teenuste vormis;
- c) tööst sõltumatute jaotusvormide kasutamise ulatus NSV Liidus;
- d) tööst sõltumatud jaotusvormid kui vajaduste järgi jaotamise võrsed;
- e) vajaduste järgi jaotamise mõiste;
- f) vajaduste järgi jaotamisele ülemineku eeldused.

Küsimused sõnavõttudeks

1. Tarbimise teaduslikud alused.
2. Oluliste majanduslike erinevuste ületamine linna ja maa

vahel.

3. Materiaalsete ja moraalsete tõustiimulite õige ühendamise vajalikkus.

K i r j a n d u s

- M a r x, K., Gotha programmi kriitika, I ptk., p. 3, raam.:
K. Marx ja F. Engels, Valitud teosed kahes köites, II kd.,
Tallinn, 1960.
- Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei programm, Tallinn, 1965.
Teine osa, I ptk., p. 2; II ptk.
- NLKP Keskkomitee ja NSV Liidu Ministrite Nõukogu otsus 26.
septembrist 1967 "Nõukogude rahva elujärje edasise tõst-
mise abinõudest", "Rahva Hää", 27. septembril 1967.
- Poliitiline ökonomia. Üpik, Tallinn, 1963, XXIV ptk.
- Poliitilise ökonomia krestomaatia, Tallinn, 1964, XIX ptk.

L i s a k i r j a n d u s

- G a r i n a, V., Mida annavad rahvale ühiskondlikud tarbi-
misfondid, Tallinn, 1965.
- G a r i n a, V., Üleminek komaunistlikule vajaduste järgi
jaotamisele, Tallinn, 1965 (TPI rotaprint).
- K a a r a m a a, L., Sotsialistliku omandi kahe vormi lähe-
nemine ja ühtesulamine ühtseks kommunistlikuks omandiks,
Tartu, 1965 (EPA rotaprint).
- K a r e l s o n, M., Põllumajandussaaduste tootmise ja ümber-
töötamise ühendamise kogemusi, "Sotsialistlik Põllumajan-
dus" 1966, nr. 17.
- K l a u s o n, V., Rahva hüvanguks, Tallinn, 1967.
- K o s l o v, V., Ühiskond inimesele ja inimene ühiskonnale,
Tallinn, 1965.
- K u l l i, K., Sotsialistlike omandussuhete arenemine ülemi-
nekul kommunismile, Tallinn, 1966 (TPI rotaprint).
- K ä b i n, J., Partei ja sotsiaalmajanduslik areng maal,
"Eesti Kommunist" 1966, nr. 9.
- M a i s t e, B., Kahe omandivormi arenemise teed, "Eesti
Kommunist" 1967, nr. 2.
- M e t s a, H., Isiklik omand ja isiklik tarbimine. Tallinn,
1966.

Н а з а р о в, В., Abimajapidamise osatähtsus ja koht põllu-
majanduslikus tootmises, "Rahva Hääl", 2. detsembril 1965.
В е н ж е р, В. Г., Колхозный строй на современном этапе,
М., 1966.

Проблемы развития социалистической собственности на совре-
менном этапе коммунистического строительства в СССР. Те-
зисы докладов межреспубликанской конференции, Киев, 1967.

I l u k i r j a n d u s

B a b a j e v s k i, S., Poegade mäss.
K u u s b e r g, P., Andres Lapeteuse juhtum.
M e t s a r, L., Unistused ei sure.
S m u u l, J., Jaapani meri, detsember.
T o o m i n g, O., Kaksteist aastat.
T o o m i n g, O., Maantee läbi metsa.
V a h e r, L., Reportaaž Tuhande ja Rõõmu tänavalt.

T e e m a: SOTSIALISMI MAAILMASÜSTEEMI ARENEMISE MAJANDUS-
LIKUD SEADUSPÄRASUSED

I s e m i n a r

Küsimused sõnavõttudeks

1. Sotsialismi maailmamajanduse süsteemi põhijooned ja sel-
le eelised kapitalismi maailmamajanduse süsteemiga võr-
reldes.
2. Sotsialistlik rahvusvaheline tööjaotus ja selle arenemine.
3. Sotsialismimaade majandusliku arengutaseme ühtlustumine.

II s e m i n a r

Referaat. Kahe maailmasüsteemi majanduslik võistlus:

- a) kahe süsteemi majandusliku võistluse sisu ja tähtsus;
- b) erineva arengutasemega maade tootmise kasvu erinevused
kahes maailmasüsteemis;
- c) kahe maailmasüsteemi majandusliku võistluse etapid;
- d) kahe süsteemi majandusliku võistluse perspektiivid:
 - 1) tööstuse alal,

- 2) põllumajanduse alal,
- 3) teaduse ja hariduse alal,
- 4) elatustaseme alal.

Küsimused sõnavõttudeks

1. Sotsialismimaade majandusliku koostöö põhivormid.
2. Sotsialismi võidu paratamatus rahulikus majanduslikus võistluses kapitalismiga.
3. Majanduslik võistlus ja ideoloogiline võitlus.
4. Reformismi, revisionismi ja dogmatismi kriitika kahe maailmasüsteemi majandusliku võistluse küsimustes.

K i r j a n d u s

1957. ja 1960. aastal Moskvast toimunud kommunistlike ja töölispartei esindajate nõupidamiste dokumendid, Tallinn, 1964, lk. 3-18, 27-49.
- Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei programm, Tallinn, 1965, Esimene osa, III, V, VII ja VIII ptk.; Teine osa, VI ptk.
- NLKP Keskkomitee aruanne Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei XXIII kongressile. Keskkomitee esimese sekretäri seltsimees L. I. Brežnevi ettekanne 29. märtsil 1966, I osa, p. 1, raam.: NLKP XXIII kongressi materjale, Tallinn, 1967.
- NLKP XXIII kongressi direktiivid NSV Liidu rahvamajanduse arendamise viie aasta (1966-1970) plaani kohta. NSV Liidu Ministrite Nõukogu esimehe seltsimees A. N. Kossõgini ettekanne 5. aprillil 1966, VIII ja IX osa, raam.: NLKP XXIII kongressi materjale, Tallinn, 1967.
- Nõukogude Liidu Kommunistliku Partei XXIII kongressi resolutsioon NLKP Keskkomitee aruande põhjal. Vastu võetud ühel häälel 8. aprillil 1966, I osa, raam.: NLKP XXIII kongressi materjale, Tallinn, 1967.
- NLKP XXIII kongressi direktiivid NSV Liidu rahvamajanduse arendamise viie aasta (1966-1970) plaani kohta, IX osa, raam.: NLKP XXIII kongressi materjale, Tallinn, 1967.
- 50 aastat Suurt Sotsialistlikku Oktoobrirevolutsiooni. NLKP Keskkomitee pleenumi otsus. NLKP Keskkomitee teesid, Tallinn, 1967, III osa.

Poliitiline Ökonoomia. Üpik, Tallinn, 1963, XXXVI ptk.
Poliitilise Ökonoomia krestomaatia, Tallinn, 1964, XVI ptk.

L i s a k i r j a n d u s

- K r i n a l, V., Sõpruses ja koostöös, Tallinn, 1964.
K ö ö r n a, A., Kooseksisteerimine ja võitlus, Tallinn, 1965
Мировая социалистическая система хозяйства, т. 2, М., 1967,
I, X-XV ptk.
Мировая экономика. Краткий справочник, М., 1967.
Страны социализма и капитализма в цифрах. Краткий статисти-
ческий справочник. (Издание второе, дополненное), М.,
1966.
Экономика социалистических стран в цифрах. 1965 год, Крат-
кий статистический сборник, М., 1966.

Эстонская сельскохозяйственная академия
г. Тарту, ул. Рийа, 12

МЕТОДИЧЕСКОЕ ПОСОБИЕ К ПРОВЕДЕНИЮ СЕМИНАРСКИХ ЗАНЯТИЙ
ПО ПОЛИТИЧЕСКОЙ ЭКОНОМИИ

(коммунистической способ производства)
Составлено по программе на 110 часов)

На эстонском языке

Koostaja: L. Kaaramaa

Toimetaja: A. Karu

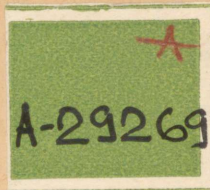
Korrektor: J. Hendrikson

Paljundamiseks antud 19. XII 1967. Paber 60x84/16 см.
Trükipoognaid 3. Tingtrükipoognaid 2,73. Arvestuspoog-
naid 2,53. Tiraaz 500. Tellimise nr. 191.

ЕРА rotaprint, Tartu, Riia 12

Hind 8 kop.

Hind 8 kop.

TÜ RAAMATUKOGU

1 0300 00428107 9